UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

In Digestvm Vetvs

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

Ad senatusconsultum Macedonianum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95938

Visual Library

autem.⁊ ver.⁊ breuiter.⁊ vide in Spe.de recuſat.§.effectus.v̄. quid ſi vna.¶ Ibi,ſuſcipere debitū.ſ.fideiubēdo.¶ No.ꝙ ille qui hꝫ mandatum ad contrahendum, vr̄ habere mandatū ad fideiubēdum.¶ Not.ꝙ ille qui ſubſtituit aliquem loco ſui, videtur ſibi dare plenum mandatum ad oīa. hic nō ſunt alia.

¶ Ad ſenatuſconſultum Macedonianum. Rubrica.

Verba. No.ex prefatiōe iſtius.l.ꝙ ſenatuſconſultū Macedo. non fuit ꝓncipaliter in fauorē filiiſfa.ſꝫ fuit factū ꝓncipaliter in odiū creditorū,videbitis.ſ.e.l. ſed ſi pr̄.§.pe.⁊ ſic ex hoc no.ꝙ ex ꝓfatione legis conijcit̄ mens condemnantis,⁊ legis intellectus,facit.ſ.de here.inſt.l.fi.⁊ quod habetis in.l.apud Celſuꝫ. ſ.de doli excep.videbitis in.l.regula.§.lꝫ.ſ.de iur.⁊ fac.ignor. ¶ Secūdo no.tex.ibi,actio petitioqꝫ daret̄. nā vides hic ꝙ ꝑ iſta verba non tollitur actio ipſo iure, ſed ꝯ actorē parat̄ exceptio,vt ptꝫ in hoc tex.cū glo.que incipit,cū effectu.ad idem.ſ. ad Velleia.l.j.§.j. quod eſt verū in ciuili. In criminali autem quid importent iſta verba,dic vt dixi in.l. nā ⁊ poſtea.in prin. ſ.de iureiur.¶ Ex lect.antiq.¶ Ibi,natura.i.quidam impetus.nam natura in ſe optima eſt, vnde dicit Tullius hominē
a nature obedientem homini nocere non poſſe[a], ita ait in libro de Officijs in prin.¶ No.malis exemplis obuiādum.¶ Itē not.contra feneratores qui faciunt omne malum pro pecunia extorquenda. ¶ No.etiam contra Hebreos mutuantes filijs, qui ad punctum iuris debent perdere mutuum:quod nota cōtra ipſos. ¶ Item ex lect.antiq.

Si pendeat. Pendente cauſa exceptionis pendet exceptio.h.d. ¶ Not.ꝙ ſi eſt dubia actio,⁊ dubia exceptio,interim preualet exceptio. ¶ Ibi, fuit enim.nempe cum mutuum accepit.Fran. ¶ Not. ex iſto §.ꝙ poſtliminium fingit retro,ſed non reſtitutio in integruꝫ, facit.ſ.de mi.l.in integrum.de acqui.heredit.l.quoties.argu. contra de inin.teſta.l.ſi quis filio.§.pe.per Iac.⁊c.

Certe ſi. Quero de ratiōe diuerſitatis inter iſtum.§. certe.⁊.§.ſi pendeat.ratio diuerſitatis eſt, qꝛ poſtliminium fingit retro,ſed reſtitutio non fingit,ſed de nouo inducit,vt no.per glo.in.l.Gallus.§.⁊ quid ſi tantum.ſ.de lib.⁊ poſth.⁊ vide qđ no.gl.in.l.reſtitutionē.§.fi.C.de ſent.paſ. ¶ Ex lectura antiqua.

In filioſa. Not.ꝙ lꝫ filiusfa. ſit poſſeſſor, vel antianus, tū nō propterea redditur habilior ad contrahendum.⁊ adde in iſto.§.qđ habes.C.e.l.fin.§.fi.

Si quis patremfa. No.ex hac.l.duo ꝑmo ꝙ ſenatuſconſultum ſimpliciter loquitur in mutuante filioſa. ⁊ tū dꝫ intelligi in mutuante ſciēter.tex.eſt hic,⁊ eſt rō: qꝛ hec exceptio eſt introducta ꝓncipaliter in odiū feneratorū, vt vidiſtis in prin.iſtius titul.Sed ſi iſta exceptio eſſet introducta principaliter in fauorē filij,tūc ſufficeret ꝙ fili⁹ nō deciperet̄,⁊ aduerſarius ignoraret ipſuꝫ eſſe filiū,vt ptꝫ in.l.ij.§.v̄ba.ſ.ad Trebel.C.ſi mi.ſe ma.dix.l.ij.§.v̄ba.¶ Secūdo not.tex.ibi,ſic agebat ⁊ ſic ꝯtrahebat ⁊c.vt ſcias formare articulū circa hoc. ¶ Vltimo not.ver.ſed ſi minor ⁊c.Nā ex hoc tex.colligitur ꝙ licet pupillus nō poſſit trāſferre dn̄ium pecunie mutuate, tū adultus pōt:nā vides hic ꝙ minori ſuccurritur cauſa cognita.ſ.per beneficium reſtitutionis in integrum, pupillo ſuccurritur alia ratione: qꝛ pecunia nō eſt mutuata. tetigi de hoc in l.non omnis.§.ſi pupil.ſ.ſi cer.pe.⁊.l.interdū.ſ. de cōdi.inde. ¶ Ex lec.an.¶ Iuſte credit̄,qđ cōmuniter credit̄.h.d.⁊ illud qđ no.Inn.de fide inſtru.c.j.⁊ qđ not.in Spec.de teſte.§.j.v̄ſ. quid ſi tantū a maiori.⁊ de emp.⁊ ven.§.nunc dicendum.⁊ ver. hoc etiam ſcias. Item public⁹ error facit ceſſare exceptionē,⁊ addit robur contractui.h.d.⁊ cōtra.C.e.Zenodorus. ⁊ facit.l. j.C.đ teſta. ¶ Ibi,habebat.⁊ publice paterfamil.apparebat. Fran.⁊ ſic non obſtat.ſ.e.l. nihil intereſt. adde tamen qđ not. Iac.ſ.de pec.leg.l.ſi peculium.§.ſicut.

Si a filioſa. Tempus numerationis,non ſtipulationis inſpicitur.h.d.⁊ iſtū.§. declara vt in gloſſ. ¶ Ex lec.antiq.

Sed in minore. Not.ꝙ adultus pōt alienare pecuniam, ſed non pupillus per ſe ſolus.de hoc no.ſ.ad Trebel.l.j.§.fuit queſitum.

Item ſi filioſa. Filiusfamilias fideiubēdo obligatur,niſi fideiuſſio fuerit facta in eius fraudem.h.cum ſequent. vſqꝫ ad.§.ſed ⁊ ſi filius.¶ Ex lectur.antiq.¶ Not.ꝙ generalis permiſſio non porrigitur ad contractum inualiduꝫ ⁊ non obligatorium.h.d.

¶ Item ex lectura antiqua.

Sed Iulianus.§.Idē ait, Nota hic expreſſum pro eo quod legitur ⁊ not.in.l. vir vxori.§.fina.ſ.ad Velleia.

Sed ⁊ ſi filiusfa. Si filiusfa. promittit dotem ꝓ ſorore patre abſente,⁊ rem patris pignori dat,ceſſat bn̄ficiū ſenatuſcōſul.tū rē patris obligare nō pōt,ſed ſi factus pr̄is heres petierit rē pignoratā,et obſtabit exceptio.Itē in hac appellatione mutui continet̄ tm̄ pecunia numerata,nō alia res mutuabilis,niſi fuerit mutuata ī fraudē ſenatuſcōſulti.h.d.¶ In tex.ibi,mutua datiōe ⁊c. hic iuriſconſultus exponit verbuꝫ,pecunie,poſitū.ſ.e.l.j.h.d. ¶ Ex lec.ant.¶ Ibi,patris ⁊c.Not.ꝙ lꝫ filius patrē de peculio poſſet cōuenire,non tū pōt hypothecare res patris. qđ no.

Si filius. In hoc ſenatuſconſulto inſpicitur tempus numerationis pecunie.h.d.

Non ſolum. Exceptio Macedoniani eſt in rem ex parte eius,cui opponit̄.Iſtū ver. item ⁊ ſi duos.declara optime vt in gl.que incipit,imo nō vr̄. ⁊ ex hoc.§.nō ſolū.circa prin.no.tex.ꝙ idē operant̄ iſta verba, actio denegetur,quod operant̄ iſta verba, actio petitioqꝫ non detur:in hoc text.dum dicit actio denegāda eſt.coniuncta.l.j. circa prin.ſ.e.coniuncta.l.nā poſtea.in princi.ſ.de iureiur.ad idem tex.cum glo.ſ.e.l.ſed ⁊ ſi pater.§.hoc ſenatuſconſulto. a

a ¶ Non poſſe. Et ideo occidere hominez contra naturā eſt,qꝛ hominis īntereſt hominē beneficijs afficere: ita Lanfranc.in.c. qm̄ contra ver. cōfeſſiones in fi. iij.col.in nouiter impreſſis. extra de ꝓba.

Quanquā. Exceptio cōpetit filioſa. vel eius ſucceſſori,non autem cōpetit ei quē filiusf. prepoſuit tacite vel expreſſe.h.d.¶ Ex lect.anti.¶ No.qđ exceptio in dubio preſumitur realis.

Proinde. Si pecunia mutuo accepta v̄tat̄ in vtilitatē pr̄is,vel v̄tat̄ in ꝓbabilē cām ſtudiorū,ceſſat exceptio Macedoniani.Itē ſi fili⁹ accepit pecuniaꝫ mutuo in cā neceſſaria,ad hoc ceſſat exceptio Macedo. Iteꝫ exceptionē Maced.ceſſare facit pr̄is ſolutio.Item pignoris datio,ſed tūc tm̄ vſqꝫ ad pignoris valorē.h.d. ¶ Not.tex.ibi, intelligendum ab initio ⁊c.ꝙ quis in dubio videtur accepiſſe pecuniam mutuo ob illā cauſam,in quā vertitur:⁊ not.glo.ſuper verbo, intelligendum, que videtur velle quod ſit preſumptio iuris ⁊ de iure, ⁊ contra quā non admittitur probatio in contrarium.¶ Secundo not.§.quod dicetur.Et no.gl.ſuper verbo,ſolebat,que ponit tres queſtiōes,que ſunt not.¶ Nota etiam glo.precedentem,que vnam queſtionem format. ¶ Vltimo not.l.ſed ſi pater.in prin.cum ſua gloſſ.

Si ab alio. Filius pōt ſoluere mutuāti pecuniaꝫ ſibi ad hoc donatam,ſecus ſi illa pecunia eſſet donata ſimpliciter.h.d.¶ Not.diſtinctioneꝫ iſtius.§. facit iſte.§.ad id qđ no.Iac.de Are.in.l.iiij.§.nihil. de mutu.

Hoc ſenatus. Exceptio Macedoniani cōpetit filijs vtriuſqꝫ ſexus, ſiue pecunia extet ſiue non.h.d. ¶ No.hunc.§.j.dum dicit,actio denegat̄, ad id qđ dixi.ſ.e.l.Iulianus.§.non ſolum.¶ Secūdo no.tex. ibi dum dicit,nec intereſt.¶ Ex lec.ant.¶ No.ꝙ maſculinuꝫ
b concipit femininum[b]:⁊ no.ꝙ ſtatutum, qđ loquitur de filio, b porrigitur ad filiam:qđ no.quia habemus ſtatutū ꝙ filiusfa. non poſſit ſe obligare ſine conſenſu patris, quod erit in filia, vt non poſſit facere contractum ſine patris conſenſu.

b ¶ Femininū. Adde eundeꝫ ī.l.j.ſ.de ꝯſtit. pecu. ⁊ qđ ibidem dixi in apoſ.

1 ☞ Beneficium Macedoniani eſt reale.
2 Conſentiens acceſſorio videtur conſentire principali.
3 Exceptio Macedoniani dicitur eſſe penalis.

c **Non ſolum.** Exceptio Macedo.cōpetit filio[c],⁊ c eius interceſſoribus:niſi interceſſerit aīo nouandi.Itē qꝛ exceptio Maced.eſt odioſa,nō ſolutū repetit̄.h.d.¶ No.ex fine iſti⁹.§.ꝙ exceptio Maced.ꝓncipaliter ē inducta ī odiū creditoꝝ,vidiſtis.ſ.e.l.j.⁊ ibi dixi:qđ not.
1 ¶ Ex lec.ant. ¶ † No.ꝙ beneficium Macedoniani eſt reale.
2 ¶ No, ꝙ qui cōſentit in acceſſorio,vr̄ cōſentire in principali.
3 ¶ † Not. ꝙ exceptio Macedoniani đr eſſe exceptio penalis.

c ¶ Filio.Quo caſu vero obſtet exceptio Macedo.⁊ in quibus ceſſat vide plene do. Iaſ.Mai.inſtit.de actio.§. actiones . nu. 34.⁊ nu.35. cū duobus ſeq. ⁊ nunquid locū habeat.l. religioſis ꝑ monachos ſicut in filijs,vide ibidem per eum in nume.39.

Quanquam. Exceptio Macedoniani pōt opponi, etiam poſt ſententiam.h.d. cum duabus legibus ſequentibus.

Tametſi. Circa iſtā.l.vide gl. optimā que eſt hic,⁊ q̄ optime declarat iſtam.l. ⁊ in quantū gl.đt qd iuris ſi filius dixit ſe emācipatum,⁊ non ſoluit,dic ꝙ erit tutus Macedo.ar.l.eū qui.ſ.ti.j.l.ſed ſi ex parte.§.interdum.facit.l.ſi quis patrem.a contrario ſenſu. ſ.e.⁊ circa vltimam partem gloſ. inquantum dicit,in quibus caſibus poteſt exceptio opponi poſt ſentētiam, vide quod no. gloſſ.⁊ doc.C.de iur.⁊ fac.igno.l.j.¶ Ex lect.antiq.¶ Not.ꝙ licet exceptio Macedoniani ⁊ Velleiani ſit peremptoria,pōt tū opponi poſt ſententiam.Adde qđ đt hic Cyn.in addi.⁊.C. de probatio.l.exceptionem.ꝙ interdum exceptio cōcernit nullitatem ꝓceſſus,⁊ tunc ſemper poteſt opponi,vt.C.de procur. l.licet.Interdum tamen concernit iuſtitiam vel iniuſtitiam

actiõis mote, ⁊ tũc dȝ opponi ante ſniãȝ, ⁊ nõ poſt, niſi denuo reageret: vt no. ʃ. de excep. rei iudi. l. duob⁹. fallit in exceptione Macedoniani ⁊ Velleiani: q2 exceptiõi Macedo. nõ põt renũtiari pp odiũ, exceptio aũt Velleiani eſt multum fauorabilis, ⁊ fauor dȝ extendi: ⁊ eſt arg. ꝙ exceptio vſuraria poſſit opponi poſt ſnĩam odio feneratoris, vt hic: quedam eſt exceptio, que concernit fauorẽ perſonarum, ⁊ iſta põt opponi poſt ſentẽtiam. l. j. C. de iur. ⁊ fac. ignor. poſſet etiam ad iſtud membrum applicari illud de muliere: ⁊ idẽ ſi cõcernit odiũ perſone, vt in filiofa. ſm Cy. imo melius adaptatur ad iſtud tertiũ mẽbruȝ ꝙ̃ ad ſecundũ: q2 qualitas perſone eſt potius cã huius bñficij quam qualitas obligationis, vel ſaltem eſt hic mixta ratione qualitatis perſone ⁊ qualitatis ipſius contractus. Sũt ⁊ q̃dã exceptiões, que nõ reſpiciũt aliquod iſtorũ, ſȝ reſpiciũt modũ excipiendi: ⁊ iſte poſſunt opponi in executiõe, vt. l. ex diuerſo. ſol. ma. Et no. ꝙ per hãc determinauit Mar. ꝙ ſi filiuſfamil. eſt bannitus propter debitum, ꝙ ex forma ſtatuti prohibeat contrahere, ꝙ põt hanc exceptionem opponere etiã poſt bannum ⁊ poſt licentiam capiendi, q2 cum poſſit poſt diffinitiuã, multomagis poſt interlocutoriam ſecundum Mar. Sil. qui hoc diſputauit. ⁊ adde hic quod no. Archi. iiij. q. j. in ſumma. ⁊ c. quod autem.

SI tamen. Si filiuſfamil. accepit mutuo ſciente vel iubente patre, Macedoniano locus non eſt. h. d. ❡Ex lectura antiq. ❡Not. ꝙ voluntas non poteſt mutari ignorante eo, qui poteſt ledi. quod not.

FIlium habeo. Appellatio filij extẽdit ad nepotes. h. d. idem habuiſti in. l. ſi filius. C. e. ❡Ex lectur. antiq. ❡Inhabilis ad contrahendum eſt inhabilis ad conſentiendum alteri. h. d. ⁊ not. hanc. l. vnde ſi ſtatutum dicit qd filius non poſſit ſe obligare ſine conſenſu patris, nepos ex filio meo hȝ reqrere conſenſum meũ ⁊ non cõſenſum ſui pr̃is, qd eſt ar. qd emphyteuta emphyteute debeat reqrere ꝓprietariũ, nõ ſuum autorẽ, q2 in ꝓprietario reſidet ius ꝯſentiẽdi. facit. ʃ. de acq. her. l. ſi fili⁹. facit etiã iſta lex pro quibuſdam hereticis, qui dicunt ꝙ ille qui non poteſt iuuare ſe, non põt iuuare aliũ: ⁊ id non putant ꝙ miſſa ſacerdotis ſcelerati ſit miſſa[a], ⁊ quod talis ſacerdos non poſſit iniungere penitentias ⁊ abſoluere: qd falſum eſt: q2 hoc facit in virtute characteris impreſſi, ⁊ non vt ipſe ſed in virtute ſpirituali annexa ipſi characteri a Deo ſecundum decretiſtas, ⁊ ſecunduȝ veritatem. Itẽ no. ꝙ appellatione filij continetur nepos[b]: quod not. ʃ. de ritu nup. l. libertatis. ſecundum Cyn. in additionibus.

NIhil intereſt. In gl. j. poteſt. No. iſtam gl. que videtur velle, ꝙ ſi ciuitas mutuat filiofamil. poteſt reſtitui. quod not. ❡Ex lectur. antiq. ❡Ciuitas patitur eaſdem exceptiones, quas patiuntur homines ſingulares. facit. ſ. eod. l. ſi quis patrem. not. contra illos, qui dicunt ꝙ contractus ciuitatis habet vim legis.

SI filiuſfa. Ratione coniunctionis ille q recipit epiſtolam, vr̃ approbare illud qd in epiſtola cõtinetur, niſi cõtradicat. h. d. Nota iſtam. l. no. ⁊ vide quod not. doct. in. l. em̃. §. j. ʃ. rem ratam habe. ❡Ex lectu. antiq. ❡Qui accipit literas ſibi directas, ſi illis non ꝯdicit cõſentire videtur[c] ⁊ eſt ar. ꝙ procurator videatur acceptare mandatũ eoipſo ꝙ recepit inſtrumentum ſui procuratoris: adde qd no. Innoc. de offic. deleg. c. cum olim abbas. facit. c. j. de procu. in cle. adde qd not. Guli. de conſti. pec. l. Titius. ⁊ vide qd no. C. de pe. he. l. ſi fili⁹. ⁊ no. hanc. l. pro mercatoribus, quia quotidie vnus ſcribit alteri ⁊ not. ꝙ ille qui acceptat literas, videtur confiteri eas: qd eſt not. facit. ʃ. depo. l. publia. in fi.

CReditorem. Mutuo filiofa. qui accepit pecuniam mutuo, dũ erat ĩ poteſtate, pro illa obligatione non poteſt accipi fideiuſſor. h. d. Et eſt ratio q2 filiuſfamil. ſecundũ hanc materiam non habet heredem. Sed hodie cum filiuſfamil. habeat heredem, poteſt accipi fideiuſſor. quod dic vt in glo.

VLlianus. Not. hanc. l. que limitat totum iſtum titulum: ꝙ exceptio Macedo. competit, quando quis ſcienter mutuat filiofa. ſecus ſi ignoranter, ⁊ nota glo. ſuper verbo, ſciret, pro eo quod dixi. ſ. e. l. ſi quis patrem.

SI is cui. Si qui acceperat pecuniã mutuo, dum erat in poteſtate, fact⁹ paterfamil. illam pecuniam per errorem de nouo promittit, conueniatur, põt excipere in factũ. h. d. Et nota iſtam glo. ſuper verbo, in factum.

❡Explicit liber. xiiij.

❡Incipit liber. xv.

❡De peculio. Rubrica.

❡Not. hic gl. rubricariam, que dicit, quotuplex ſit peculium, ⁊ dicit quod ſumitur octo modis.

ORdinariũ. Not. caſum. §. ſi cũ impubere. in quo pater vel dñs nõ tenet de peculio, niſi quãtũ peculiũ eſt locupleti⁹ factũ. Et aduerte ꝙ hoc caſu pr̃, vel dñs põt deducere de peculio id qd ſibi debet ſicut ĩ caſu, in q̃ tenet pr̃, vl' dñs de peculio ꝙ̃tũ ĩ peculio eſt: qd dic vt ĩ gl. ſup v̂bo, locupletius.

Poteſtatis. Verbuȝ, poteſtatis[d], accipit large, vt nõ ſolũ cõphẽdat ſeruos ꝓpos, vel cões, ſȝ ẽt alienos bona fide poſſeſſos, ⁊ eos in qb⁹ habemus vſumfructũ. Preterea cõprehendit dños vtriuſqȝ ſex⁹, tã maiores ꝙ̃ minores, ac ẽt furioſos. h. d. cũ duab⁹. ll. ſe. vſqȝ ad. §. ſi fili⁹. Et exponit hic v̂bũ, poteſtatis, poſitũ ĩ v̂bis edicti. Itẽ in. §. parui. exponit v̂bũ, alteri⁹, poſitũ in dictis v̂bis edicti. Supra v̂o in ver. de eo, expoſuit v̂bũ, qd cũ eo, ⁊ in. l. lȝ, §. pedius. Not. tex. ibi, dum dicit de peculio obligari. Ex quo tex. no. qd dñs obligat de peculio ex ꝯtu ſerui, ⁊ idẽ in patre: oritur em̃ ꝯ patrẽ vel dñm obligatio de peculio, vt hic, ⁊. ʃ. e. §. Julian⁹. ⁊. §. ſed ſi filius. ⁊. l. depoſiti. ij. rñſo. ʃ. e. ⁊. ʃ. de fideicõ. l. heres a debitore. §. ſeruo. ⁊ ibi per Dy. licet quidã dicant ꝙ pater vel dñs nõ ſit obligatus de peculio, ſed dicat aſtrict⁹ vel obligatus, vt. l. j, in fi. ſ. de cõſti. pec. dixi. ſ. de cõdi. indebi. l. frater a fratre. ❡Ex lec. anti.

LIcet. In tex. ibi, hr̃ditario. interim eſt in poteſtate iuris, ſed nõ in ptãte facti: q2 hereditas factũ non hȝ, vt. ʃ. de in diẽ addic. ſi peculio. ⁊. ʃ. ſi quis teſt. lib. eſſe iuſ. l. j. §. Sceuola. ⁊ in illo gradu loquitur in ſubſtitutione directa, in qua magis eſt dubiũ ꝓpter. l. ſeruus. ſ. de inſa. fideicõmiſſaria enim ſubſtitutio nõ facit gradum. n

Si filiuſfa. Seruus fideiubẽdo vel extra cauſaȝ peculiareȝ mandando obligat dñm de peculio: ſed ſi filiuſfa. dat fideiuſſorẽ, ſuccurritur fideiuſſori cõtra patrem. h. d. ❡Not. text. in. §. Julianus. ibi dũ dicit dñm eſſe obligatũ de peculio, ad id qd dixi. ſ. proxi. §. ⁊ no. gl. ſuper verbo, mãdati. ibi, dum dicit, quid prodeſt hec ſolutio. ❡Ex lec. an. ❡No. cãm fideiubẽdi cõſiderãdã. No. qd qui ꝑ alio fideiubet, dicitur ei afferre beneficiũ, ſeu gratiam facere.

Si ſeruus. Ille q nõ obligat ex iudicio, non obligatur ex cõpromiſſo niſi ex traiectitia pecunia. h. d. ❡No. hũc. §. ⁊ aduerte ꝙ iſte tex. dȝ intelligi, qñ ſeruus facit cõpromiſſum in aliquẽ arbitrũ: ſed ſi ſeruus faceret cõpromiſſum in aliqñẽ tãꝙ̃ in arbitratorẽ, ſeu amicabilẽ cõpoſitorem, de quo videbitis in. l. ſocietatẽ. §. arbitrorum. ʃ. pro ſoc. tunc obligaret dominũ de peculio: q2 tale compromiſſum qd fit in aliquẽ tanꝙ̃ in arbitratorẽ, eſt quedam tranſactio, vt no. glo. in. §. ſi vero contingit. in aut. vt diffe. iudi. ⁊ per Inn. in. c. Quintauallis. extra de iureiurã. Sicut enim cõtrahendo obligat dñm de peculio, ita ⁊ cõpromittẽdo vt in arbitratorẽ. ❡Ex lec. ant. ❡No. ꝙ ſeru⁹ nõ põt cõpromittere in arbitrũ. ❡No. ꝙ vbi cõpromiſſum eſt, de iure, pena cõmitti non põt. ❡Not. ꝙ ille qui nõ põt eſſe in iudicio, nõ põt cõpromittere ĩ arbitrũ. qd facit ad. q. non valeat cõpromiſſum factum cũ excõmunicato. No. ꝙ ille qui hȝ mandatũ ad negocia, vel ad aliquã adminiſtrationeȝ non vr̃ propterea habere mandatũ ad cõpromittẽdũ ſm Inn. de elec. q2 propter. ❡Not. etiã hic ar. ꝙ monachus nõ poſſit cõpromittere[e], lȝ habeat adminiſtrationẽ, que tãgit negocia dũtaxat, puta q2 ſit ſup fructibus recolligendis ꝑpoſitus ab abbate. Nã ſi ſit queſtio ſuper eis, nõ põt propterea cõpromittere. Itẽ ſi ſit deputatus cuſtos, vel ꝑceptor certi loci, ⁊ nõ habeat titulũ, vt. ſ. de inſti. ſi cũ villico. ⁊ l. ſed ⁊ ſi pupillus. §. ſed ſi in totũ. ⁊. l. quicunqȝ. §. ſed ⁊ cum fullo. Si autem haberet titulum. i. adminiſtrationẽ cũ titulo, puta haberet prioratũ, ⁊ vellet cõpromittere de cauſa prioratus: idem eſſet in eo qd in alio adminiſtratore, ſeu rectore ſeculari, quia parem adminiſtrationem habet, maxime ſi habet beneficiũ non mãuale, q2 nõ eſt quodãmodo emancipatus ab abbate. ⁊ adde. C. de tranſact. ſi preſens. beneficiũ manuale appellat qd confert in libitum abbatis. Bñficium non manuale quod confertur in perpetuum titulum, ⁊ facit de of. ordi. quando. ⁊ ſicut dominus adimit ſeruo peculium quandocunqȝ vult, ita abbas adimit monacho adminiſtrationem manualẽ quandocunqȝ vult. Unde iſte. ll. faciunt multum ad materiam monachorum. facit quod no. Inno. de priui. cum olim.

Sed ſi filius. Filius obligat patrem, ſiue contrahat. ſiue fideiubeat, ſiue cõpromittat. h. d. Et in hoc differt ſeruus a filio. ❡Ex lect. antiq. ❡No. ꝙ filiuſfamil. poteſt cõpromittere, ⁊ in hoc non requiritur conſenſus patris[f], ita not. Guliel. hic ⁊ in. §. neceſſitatis.

per iſtum

a ❡Miſſa. Sȝ nunqd audiri debeat miſſa a p̄ſbytero fornicatore vl' ſimoniaco: vid gl. i c. p̄ter. §. verũ. et in. c. nullus miſſaȝ. xxxiij. di. ⁊ gl. in. c. ſi. ⁊ in. c. nr̃a. de vi. ⁊ hone. cle.

b ❡Nepos. Vide. d. Alex. de Imo. in cõſi. j. ꝑ totũ i. j. parte. ⁊ in ꝯſi. ix. ꝑ totũ ea. parte. ⁊ in ꝯſi. cxxiij. i. ij. col. ⁊ i cõſi. lxj. ꝑ totũ. vbi an appellatione filiorum veniãt femine, ⁊ nepotes: ⁊ in cõſi. cxxviij. in xj. col. vbi ponit qd in ꝯtractibus, an appellatione filiorũ veniant nepotes: in. j. parte ⁊ in cõſi. xc. i. j. ⁊ i. xvij. col. ea. parte. ⁊ in ꝯſi. ciij. in. iiij. col. vbi ponit qd in cõtractib⁹, ⁊ quid in feudis ⁊ ſimilib⁹.

c ❡Videtur. Vide etiã eũdem Baldum in rub. C. de fide inſtr. i. xvij. col. ver. quero. quid d literis, ⁊ in. l. ſi abſentis. ij. col. C. ſi cer. pe. ⁊ domi. Alex. d Imo. i. l. que dotis. ʃ. ſolu. ma. ⁊ in conſil. lxxviij. in prima ꝑte.

d ❡Ptãtis. Vide eundeȝ Bal. in. l. j. §. ſi proteſtante. de exerci. ac. ⁊ qd ibidem dixi in apoſtil.

e ❡Cõpromittere. Vide do. Signo. in ꝯſi. inci. dominus epiſcopus. xij. q. j. nõ dicatis. vide. q. j. c. placuit.

f ❡Patris. Adde Angel. in. l. ſi. §. neceſſitatem. de bon. que liber. vbi etiam ꝑ Bar. in. v. colum. in prin. in verſic. quero an corã arbitro.